

Til Landbruks- og matdepartementet
Boks 8007 dep
0080 Oslo

Oslo 13.06.2012

Uttalelse til forskriftsendringen, forskrift nr 919 01.07.2003

Det vises til høringsbrev datert 08.03.2012 vedrørende forslag til endringer i forskrift om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksvarer.

Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund vil innledningsvis bemerke at vi er positive til at Landbruksdepartementet ønsker å rydde opp i praktiseringen av regelverket for markedsregulering av egg. At markedsregulator ikke etterlever forskriften slik den er formulert, men har sin egen fortolkning som de benytter, tok KLF opp med Statens Landbruksforvaltning for et par år siden.

Det er imidlertid sterkt å beklage at landbruks- og matdepartementet ikke har valgt å ta initiativ som med minimale endringer kan sikre etterlevelse av dagens intensjon i forskrift, men i stedet har valgt å foreta en fullstendig omlegging av definisjonen for hva som utløser markedsregulering. En omlegging som utelukkende er til markedsregulators fordel; gir ingen positiv effekt for bøndene - kanskje tvert imot – og er sterkt konkurransevridende for de private aktørene.

Etter KLFs oppfatning vitner høringsbrevet og vurderingene i brevet om sviktende forståelse for markedet for egg. Dermed trekkes konklusjoner og fremmes forslag som virker helt utålelig for konkurrentene til markedsregulator. Vi velger å tro at intensjonen har vært den beste selv om forslaget har blitt som det foreligger. Dermed ser vi også for oss betydelige endringer i endelig forskrift.

EGG

Kommentarer til brevet – avsnitt 2 *Behovet for endring av regelverket for "dobbel mottaksplikt" egg*

I brevet antydes det at de private aktørene ikke vil kunne nyte godt av eksporten dersom forskriften ble praktisert etter dagens regelverk, pga ulik tidspunkt for overskudd og eksport. Brevet unnlater å nevne at heller ikke markedsregulator kan benytte eksportordningen finansiert fra Omsetningsrådet – er det ikke overskudd kan det ikke være legalt å bruke omsetningsmidler til eksport.

Det er ikke nevnt at Nortura har praktisert ordningen på denne måten for å oppnå tilskudd på sitt eksportvolum. En gjennomgang for de siste årene over mottak av egg fra private aktører sammenholdt med eksport vil vise at de private ikke har stått for noen over-proporsjonal andel av eksportvolumet.

At Nortura selv har valgt en feilaktig praktisering av regelverket slik at de har mottatt egg gjennom hele året, kan ikke brukes som unnskyldning for "en belastning på Nortura som markedsregulator ut over det som var tilsiktet ved utformingen av reguleringsystemet".

At Norturas - etter eget ønske - har hatt en praktisering av regelverket med den konsekvens at de har mottatt store volum og trukket mer omsetningsavgift enn nødvendig bør tilsi at regulators praksis må korrigeres; ikke foreta en omskriving av regelverket tilpasset Norturas behov.

Konsekvensen av Norturas praktisering av den doble mottaksplikten er at mottaksplikten fungerer som et sikkerhetsnett for de uavhengige eggpakkeriene, og er ikke rimelig i hht forskriften.

Med de begrensninger som er satt i dagens forskrift gjør den heller ikke det.

Dersom det ikke er behov for markedsregulering etter forskriftens definisjon, er det helt urimelig at Nortura mottar tilskudd for å drive reguleringseksport. Norturas praktisering av regelverket har vært en forutsetning for at de selv skulle kunne regulere sitt overskudd finansiert med omsetningsavgift.

Kommentarer til brevet – avsnitt 4 Departementets forslag til nye bestemmelser for dobbel mottaksplikt egg

LMDs forslag om å la definisjonen om hvorvidt det er overskudd i markedet avhenger av Norturas markedssituasjon med begrunnelsen at en antar at de er representative for markedssituasjonen, er uakseptabel.

I en situasjon der det totalt sett er for mye egg i markedet er dette enkelt å løse med andre virkemidler enn å ta egg ut av markedet. Før tidsslakting og andre tiltak for å justere produksjonen er enkelt å innføre i tide dersom en er villig til å benytte prismekanismen og de prognoseverktøy en har utviklet. Det ekstremt konkurransevridende ved LMDs forslag tydeliggjøres spesielt når det er forflytning av kunder mellom aktørene. Mister Nortura en kunde er dette uproblematisk for dem; det er overskudd i markedet og de kan regulere vare som de ikke får solgt til konkurrenten til den prisen de selv bestemmer.

Motsatt kan Nortura bevisst bygge seg overkapasitet ved hjelp av regulering for deretter å overta en kunde. Nortura opplever balanse, mens konkurrenten vil sitte med et, for bedriften, fatalt overskudd. For øvrig er henvisningen til at “salg av egg må inkludere leveranser til andre markedsaktører i medhold av forsyningsplikten” interessant ettersom KLF ikke har fått klarhet i hvor mye markedsregulator selger “i medhold av forsyningsplikten” etter gjentatte forsøk.

I pkt b uttrykkes det “behov for nye bestemmelser som regulerer hvordan kvantumet som eksporteres skal fordeles mellom markedsaktørene”. KLF er positive til at LMD så tydelig uttrykker at de private aktørenes har en rett til en andel av kvoten i hht til varemottak. Dette åpner for at det kan være mulig å finne alternative løsninger der kvoten deles mellom markedsregulator og de private aktørene.

LMD uttrykker at vilkårene til 50 tonn ut av markedet og eksport skal være til stede, samtidig må fjernes. Det er det heller ingen som har hatt forventninger til at dette skal “bokstavtolkes” slik det står; alle med kunnskap om eksportmarkedet vet at det ikke er slik det fungerer. Problemstillingen har hele tiden vært at det ikke er tydelig, forutsigbart eller gjennomiktig når markedsregulator har, eller har planlagt, å ta 50 tonn over 14 dager ut av markedet.

I pkt d kommenterer LMD enkelte forhold som de mener er med og legitimerer de foreslåtte endringene. LMD har imidlertid valgt å overse den store usikkerheten som er knyttet til planer og prognoser som følge av at i størrelsesorden 7-8 000 tonn egg av konsumkvalitet planlegges til industriproduksjon, spesielt koking. Denne produksjonen er planlagt som en integrert del av egg til ordinært konsumsalg. En stor del av eggene som benyttes i industrien er altså ikke “industriegg”. Konsekvensen av dette er at markedsregulering og den foreslåtte løsningen vil bli sterkt påvirket av størrelsen på Norturas industriproduksjon og salg. Og at markedsreguleringen effektivt fungerer som en regulering også for Norturas industrimarked.

For bønder som leverer til de private betyr LMDs forslag om innføring av en tilfeldig og tidsavgrenset dobbel mottakspåkt at en får langt mindre sikkerhet med hht til pris og leveranse enn Norturabøndene. Det til tross for at betaler samme omsetningsavgift .

En løsning for å kompensere for dette, og gi litt forutsigbarhet for eggpakkeriene i perioder uten dobbel mottakspåkt, må være å aktivere primær-mottakspåkten. Den må iverksettes slik det er for andre produksjoner; bonden kan sende deler av leveransen til markedsregulator. De private eggpakkeriene vil normalt ønske langsiktige samarbeidsavtaler med sine produsenter. For å bevare disse, vil det være naturlig at eggpakkeriet og produsenten blir enige om hvilket volum som Nortura må hente som følge av mottakspåkt, for eksempel 10 prosent av løpende produksjon hos alle produsentene. En viktig begrunnelse for den doble mottakspåkten var å unngå parallellkjøring, men som nå kan bli påkrevet som følge av LMDs forslag.

KLF oppfatter at de foreslåtte endringene er så dramatisk konkurransevridende til fordel for markedsregulator at dersom de blir gjennomført, må den private bransjen forta en vurdering om hvordan vil kan forholde oss til markedsreguleringen for egg totalt sett. En strategi kan være å etablere et sterkere samarbeid mellom konkurrentene på privat side med sikte på i felleskap å dekke denne delen av sektorens tilførsel av egg. Samt åpne for felles håndtering av overskuddshåndtering på privat side. Målet vil da være å null-stille all handel med Nortura som markedsregulator. Den raskt voksende markedsandelen for de private aktørene tilsier at dette bør være realistisk.

En forskriftsutforming i tråd med det foreslåtte har som naturlig følge at KLF må innta et tydelig standpunkt om at markedsordningen for egg må avvikles og aktivt arbeide for en slik løsning.

ANDRE ENDRINGSFORSLAG

Det er ingen kommentarer til de foreslåtte endringene.

FORSLAG

§ 3. *Mottakspåkt* pkt. 3 skal lyde: (dagens forskriftstekst med rødt for forslag og overstryking for forslag til sletting)

3) Egg

Vedtak om markedsregulators mottakspåkt for egg og eggehvite fra uavhengige aktører, skal sikre avsetningsadgang for alle primærprodusenter. Mottakspåkten for egg fra uavhengige eggpakkerier skal inntre når det er overskudd i det innenlandske markedet og markedsregulator har avsetningsmuligheter, inkl. reguleringseksport **innenfor kvoten**, for varen. Overskudd for egg defineres som en situasjon der markedsregulator ut over innenlandsk **konsumforbruk**, **beslutter å fjerne minimum 50 tonn usorterte egg og A-egg fra markedet over 2 påfølgende uker ved reguleringsaktiviteter** ~~i to påfølgende uker, har fjernet til sammen 50 tonn usorterte egg og A-egg, fra markedet ved eksport eller andre reguleringsaktiviteter.~~

Oppgjør for egg fra uavhengige eggpakkerier skal skje med utgangspunkt i en veid pris for de ulike størrelses- og kvalitetssorteringer, og med korrigeringer fastsatt i nærmere bestemmelser av Omsetningsrådet.

Så lenge det brukes reguleringsmidler til eksport av eggehvite, har markedsregulator kjøpeplåkt på innenlandsprodusert eggehvite som er produsert av norske egg, til den til enhver tid gjeldende

engrosnotering på de aktuelle varer fratrukket markedsregulators engrosmargin. Nødvendige kontroll- og kvalitetsbestemmelser for eggehvite, fastsettes av Omsetningsrådet.

Beste hilsen
Kjøtt- og Fjørfebransjens Landsforbund

Bjørn-Ole Juul-Hansen
Adm.dir